

דונה גרציה נשיא

דונה - שנקראה גם בשם חנה, חשבה בילדותה ששמה הוא ביאטריס ושהיא נוצרייה. משפחתה גורשה בגרוש ספרד לפני כחמש מאות שנה לפורטוגל. שם אילצו אותם להמיר את דתם לנצרות. רק כאשר הגיעה לגיל בת מצווה, הוריה סיפרו לה שהיא יהודיה.

היא התחתנה עם יהודי עשיר, בן למשפחת סוחרים שעיסוקם העיקרי היה מסחר בפלפל שחור, אבל את טקס הנישואים נאלצו דונה ובעלה לקיים בחשאי במרתף ביתה, ורק לאחר מכן התחתנו בטקס בכנסייה. בזכות העסק שלהם, משפחתה של דונה היתה אחת המשפחות העשירות בפורטוגל.

בגיל צעיר מאד נפטרה בעלה, ודונה נשארה עם בתם היחידה אנה. היא ירשה את רכוש בעלה והמשיכה לנהל אותו. היא נחשבה באותם זמנים לאחת הנשים העשירות באירופה. חשוב לציין שלהיות יהודי באותם זמנים היתה סכנה גדולה. באותה תקופה רדפו את היהודים, ודונה נאלצה לעבור מסע ארוך של נדודים - היא עזבה את פורטוגל ועברה לאנטוורפן (בלגיה), ומשם לאיטליה ולאחר מכן לקושטא (טורקיה של היום).

במקומות שאליהם הגיעה, היה לה מעמד גבוה מאד והשפעה בזכות הכסף הרב והעסק שלה. למרות החשש והסכנה שבניהול אורח חיים יהודי, בעת שהותם באיטליה חזרה משפחתה של דונה בגלוי ליהדות. דונה גרציה השתמשה בכוחה ובכספה להגן על יהודים אנוסים (יהודים שנאלצו להסתיר את דתם) ולפדות שבויים. גם בעת שגרה בבלגיה, פעלה למען האנוסים ועזרה בהברחתם, עד שנאלצה לברוח מן העיר בגלל מוצאה היהודי. דונה המשיכה בפעילותה למען היהודים והיהדות. היא תרמה רבות להוצאת התנ"ך בתרגום שפת הלידינו, בנתה בתי כנסת, ישיבות ובתי חולים.

דונה ומשפחתה אף קנו את טבריה בסכום כסף גבוה מאד, והחלו לבנות את העיר וליישב בה יהודים מאירופה. היא נפטרה בטרם הגשימה את חלומה לעלות לארץ ישראל.

באיזו תקופה חיה דונה גרציה ומה האיום איתו התמודדה?

אלו אתגרים עמדו בפניה?

מה האפשרויות השונות שעמדו בפניה?

איזו בחירה עשתה דונה גרציה?

אלו תכונות, כוחות וערכים הובילו אותה לבחירה שעשתה?

אם היית יכול להגיד לה משהו מהיית רוצה להגיד או לשאול אותה?

